

#

Oponentský posudek diplomové práce

Ing., Bc. Jana Soumara:

Krystalochemie granátů pyralspitové skupiny, 56 stran, 18 tabulek a 35 obrázků

**vypracované pod vedením RNDr. Romana Skály, PhD.
na Přírodovědecké fakultě UK, Praha, 2011**

K posouzení předložená diplomová práce Ing., Bc. Jana Soumara je organicky členěna do sedmi hlavních kapitol.

V krátkém Úvodu je jako hlavní cíl práce uveden příspěvek ke krystalochemické charakteristice granátů pyralspitové skupiny na základě detailního mineralogického studia granátů z vybraných lokalit v Českém středohoří, Podkrkonoší a na lokalitě Šavaryn Caram v Mongolsku. Dále je akcentována snaha přispět k definici „českého granátu“.

V Přehledu dosavadních výzkumů je rešeršně hodnocena krystalová chemie granátů reprezentovaná jak základními údaji o krystalové struktuře a chemismu granátů, tak i hodnocením vybraných fyzikálních parametrů. Následuje stručná geologická charakteristika lokalit granátů v Českém masívu se zaměřením na oblast Českého středohoří a charakteristika jeho hlavních ložisek a výskytů ve Středohoří a Podkrkonoší. Následuje komplexní hodnocení geologických i možných těžebních podmínek na lokalitě Šavaryn Caram.

Klasifikační problematice reprezentované schémata Schulzeho (Schulze 2003) a Grüttera (Grütter 2004) je věnována obsáhlejší část práce.

Kapitola Metodika zahrnuje přehled vskutku široké škály velmi hodnotných metod a metodických postupů. Vedle obvyklého studia chemismu minerálů pomocí EPMA a struktury minerálních fází metodou rentgenové difrakční práškové analýzy lze akcentovat zejména využití hmotnostní spektroskopie s indukčně vázaným plazmatem (LA-ICP-MS) a Mössbauerovy spektroskopie.

V kapitole Výsledky je předložen rozsáhlý soubor analýz studovaných granátů získaných uvedenými metodami. Domnívám se, že údaje o obsazích stopových prvků granátů získaných zejména LA-ICP-MS metodou, patří k jedněm z prvních výsledků získaných na horninotvorných minerálech oblasti kenozoického vulkanismu v Českém masívu. Nutno ocenit nejen zřetelnou kvalitu analýz, ale i formu prezentace krystalochemických přepočtů.

Zastoupení vedlejších a stopových prvků (LA-ICP-MS metoda) ve studovaných granátech potvrzuje jejich dřívější stanovení pomocí INAA a dalších metod v jejich koncentrátech. Dominance HREE ve skupině REE je charakteristická.

Diskuse završuje a zodpovědně hodnotí výsledky experimentálního studia. Porovnává vzájemně krystalochemické parametry granátů z lokalit v Českém středohoří, Podkrkonoší i Šavaryn Caram. Využívá zejména grafy moderních schémat Schulzeho klasifikace (Schulze 2003) a Grüttera (Grütter 2004).

Závěry práce jsou dobře stylizované a adekvátně kondenzované. Polemizoval bych pouze s definicí českého granátu jako červeného granátu s.....a obsahem Cr₂O₃ nad 1 hm.%. Pyropy s nejvyššími obsahy Cr₂O₃ (nad 5 hm.% s nafialovělou barvou)

#

k nim lze patrně obtížně přiřazovat. Tyto by též byly obtížně akceptovatelné ve šperkařství. Rád bych připomenul, že v širším spektru pyropů z Českého středohoří se minoritně vyskytují též granáty, které svým chemismem připomínají granáty eklogitového typu (prof. J. Dostal, Halifax, ústní sdělení). V sepětí s jejich výskytem by bylo lze lépe obhajovat problematický výskyt diamantů, ale nezpochybnitelný výskyt moissanitu v této oblasti.

Z celkového logického, systematického i graficky příkladného zpracování celé práce číší zodpovědný přístup autora k řešení zadaného úkolu. Pečlivost při zpracování dat, schopnost náležité formy prezentace výsledků, dedukce i komplexní vědecké zpracování výsledků práci úspěšně završují.

Výsledky diplomové práce představují jak výběrem vhodného studijního materiálu, tak systematickostí a využitím současných metod výzkumu, nezanedbatelný obecný přínos ke krystalochemii pyralspitů.

Celkové hodnocení diplomové práce

Na základě prostudování předložené diplomové práce mohu konstatovat, že diplomant se ctí vyplnil zadané úkoly. Předkládané výsledky, interpretace i formu prezentace považují za mimořádně hodnotné. Doporučuji, aby významné výsledky byly v brzké době publikovány. Pro prezentaci výsledků v renomovaných periodikách však bude nezbytné výsledky zasadit úžeji do geologického kontextu konkrétních oblastí Českého masívu a konfrontovat je s krystalochemií granátů z dalších analogických světových lokalit.

Na základě výše uvedeného pozitivního hodnocení doporučuji přijetí práce Ing., Bc. Jana Soumara: Krystalochemie granátů pyralspitové skupiny jako práce diplomové.

V Praze, dne 7. září 2011

Doc. RNDr. Jaromír Ulrych, DrSc.

Geologický ústav AV ČR,
Rozvojová 268, 165 00 Praha 6 - Suchbátka